بمیان آمده که بمرور زمان سرد شده اند .

نور ستاره ها از چندین هزار کیلو متر فاصله بما میرسد .

تمرین

۱ - زمین از چند قسم مواد ساخته شده است هر کدام آنرا نام بگیرید ؟

۲ - ما در کدام قسمت زمین زندگی می کنیم نام آنرا بگیرید ؟

۳ - آب چه فایده دارد توضیح کنید ؟

۴ - هوا عبارت از چه است با گفتن مثال واضح کنید ؟

۵ - نظام شمسی را تعریف کنید ؟

۶ - منابع نور و حرارت چیست ؟

۷ - فایدهٔ آفتاب و مهتاب را توضیح نمائید ؟

۸ - ستاره چه را گویند با مثال آنرا واضح کنید ؟

فصل دوم

حرارت و نور

۱ ـ حرارت : حرارت در زندگی ما اهمیت زیاد دارد.

نباتات و حیوانات صرف در حرارت معینی نشو و نما و فعالیت

کرده می توانند .

در جاهائیکه در موسم زمستان هوا بسیار سرد می شود
به نباتات آن منطقه حادثهٔ مهمی رخ میدهد .
میدانید که در موسم سرد زمستان نباتات اکثراً خشک شده
و برگ هایش میریزد . زمین و چیزهای که بالای آن موجود
است بواسطهٔ آفتاب گرم میشود .
وقتیکه زمین گرم میشود ، اطراف خود را نیز گرم میکند .
آفتاب بعضی قسمت های زمین را که بالای آن عمود واقع
است نسبت به قسمت های دیگر آن بسیار گرم می کند .
به این اساس بعضی قسمت ها همیشه گرم و بعضی قسمت های

دیگر آن همیشه سرد می باشد .

مقدار حرارت آفتاب که بزمین میرسد ، در مناطق مختلفهٔ زمین فرق دارد .

ما و شما نیز برای زندگی خود بحرارت ضرورت داریم .

وجود ما حرارت داخلی خود را از مواد غذائی که میخوریم تهیه میکند

اگر وجود ما از حالت عادی بسیار گرم باشد میدانیم که تب کرده ایم و مریض میباشیم

درصورتیکه هوای ماحول ما سرد باشد ، وجود ما حرارت خود را از دست میدهد .

اگر لباس گرم بپوشیم حرارت وجود ما زود ضایع نخواهد شد .

در حال دویدن یا بازی کردن وجود ما حرارت زیاد تولید مینماید . از همین جهت خود را گرم احساس می کنیم .

۲ - **نور (روشنی)** : اگر نور وجود نمیداشت ما هیچ چیز را دیده نمیتوانستیم و مانند کورها می بودیم . لذا نور یا روشنی در زندگی ما اهمیت زیادی دارد . منبع بزرگ نور در روی زمین آفتاب می باشد .

نور منابع مختلف دارد که ذیلاً از آن نام گرفته میشود :

الف : **نور آفتاب و ستاره ها** : نور آفتاب را سرچشمهٔ زندگی گفته میتوانیم زیرا نور آفتاب سبب نمو و پرورش نباتات و دیگر زنده جانها میگردد ، قسمیکه نبات نور آفتاب را به کمک برگ خود جذب کرده و بوسیلهٔ آن مواد غذائی را می سازد . همان مواد غذائی نبات است که باعث زندگی حیوان و انسان میشود .

آفتاب کلان و روشن معلوم میشود زیرا نسبت به بسیاری ستاره های دیگر برای ما نزدیکتر میباشد .

ستاره ها همیشه روشن اند و صرف در آن شب ها ئیکه

آسمان صاف باشد ، نورشان بما میرسد . بنحاطر اینکه ستاره ها از ما بسیار دور واقع هستند ، نورشان ضعیف بوده و بسیار خورد معلوم میشوند .

ب : نور از مواد سوخت :

وقتیکه اشیاء میسوزد ، نور تولید میکند .

مثلاً : وقتی که چوب میسوزد اطراف خود را روشن میسازد .

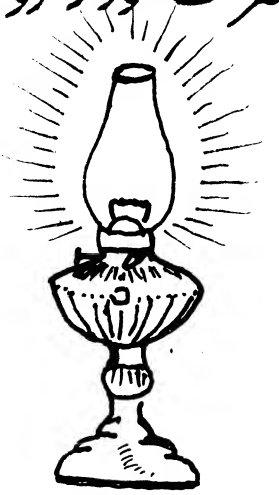

همچنان شمع در حال سوختن نور تولید میکند . چراغهائیکه در آن تیل خاک و یا تیل سیاه سوختانده

میشود ، نور تولید میکنند .
وقتی که مواد سوخت میسوزد ، نور و حرارت تولید می کند

ج : نور برق :

برق نیز یکی از منابع نور میباشد .

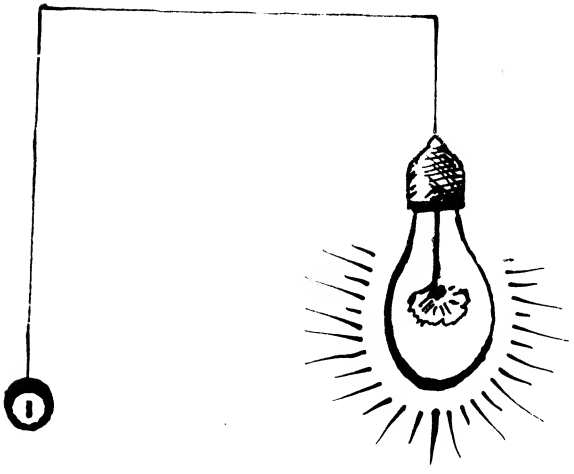

ممکن بعضی از شما خانه های تان را توسط برق روشن کنید و یا اینکه شما چراغهای موتر و موتر سایکل را دیده باشید . نور و یا روشنی تمام

این نوع چراغ ها از برق بدست می آید .

کلمات جدید

۱ - جامد : اشیای سخت مانند چوب، سنگ استخوان وغیره .

۲ - مایع : اشیائی است که به آسانی جاری شده وشکل ظرف را بخود میگیرد مانند : آب شیر وغیره .

۳ - گاز : اشیائی را میگویند که در هوا پخش شده و به آسانی حرکت کرده می تواند مانند : دود بخارات آب وغیره .

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ ۝ سورهٔ انبیاء آیهٔ ۱۶

فصل اوّل

موجودات غیر حیه

موجودات غیر حیه اجسامی اند که در ماحول ما قرار داشته بدون تنفس، نشو و نما، تکثر وغیره می باشند .

مانند : زمین ، هوا و آب .

۱، نیافریدیم آسمان وزمین را و آنچه درمیان آنهاست بازیچه .

تمرینات

۱ ـ حرارت وگرمی در زندگی ما چه اهمیت دارد ؟

۲ ـ حرارت وگرمی وجود ما از چه بدست می آید ؟

۳ ـ اگر حرارت وجود ما بسیار زیاد شود چه حادثه رخ میدهد ؟

۴ ـ نور در حیات ما چه فایده دارد توضیح کنید ؟

۵ ـ مواد سوخت کدام چیزها اند بیان کنید ؟

۶ ـ شما در خانه از کدام مواد سوخت کار میگیرید ؟

۷ ـ مهمترین منبع نور برای ما چه است ؟

۸ ـ اشیائیکه نور تولید میکنند نام بگیرید ؟

لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم

فصل سوم

موجودات حیه

موجودات حیه اجسامی اند که در روی زمین زندگی کرده وخواص معین دارند مانند : حرکت ، نشو و نما ، تکثر وغیره .

موجودات حیه به سه دستهٔ بزرگ نباتات

ترجمه : هر آینه آفریدیم آدمی را در نیکوترین صورتی .

حیوانات و انسانها تقسیم شده اند .

اول : نباتات :

بته های گندم و جواری ، گلها و درخت های که در دامن کوه ها مزارع و دشتها دیده میشوند از جمله مخلوقات خداوند ج بوده و بنام نباتات یاد میشوند .

نباتات اقسام زیاد دارد ، بعضی نباتات بسیار بزرگ و بعضی نباتات بسیار خورد می باشند .

شاید شما بعضی درختهای کلان مانند چنار ، توت بید و امثال آنرا دیده باشید که بیشتر از ۳۰ متر بلندی دارد . درجاهای دیگر جهان درختهائی وجود دارد که

بلندی آن نسبت به این درخت ها بیشتر است .
بعضی از نباتات بسیار خورد هستند، بطور مثال باکتریا
یک نبات بسیار خورد است که تنها ذریعه مایکروسکوب
دیده می شود و بسیاری مرض ها را بمیان می آورد .

۱- ساختمان نباتات

اکثر نباتات ریشه ، ساقه ، برگ وگل دارد
که قرار ذیل توضیح میشود :

۲ - ریشه :

ریشه آن قسمت
نبات است که
عموماً در زیر خاک
میباشد و نبات را
در روی زمین محکم و استوار نگهمیدارد . وظیفهٔ مهم ریشه

عبارت از جذب آب و مواد معدنی لازم برای نبات میباشد که از زمین آنرا جذب مینماید .

۳ - ساقه :

ساقه قسمت مهم نبات بوده که شاخه ها و برگها را بار ریشه وصل مینماید . همچنان ساقه است که آب و مواد غذائی را از ریشه به برگ ها و از برگ ها به ریشه میرساند . آب و مواد معدنی که ذریعه ریشه ها

از زمین جذب میشود توسط ساقه به برگ ها رسانیده میشود
برگ ها از آب و مواد معدنی مذکور غذا میسازد و آنرا به
ساقه و ریشه ها میرساند .

۴ - برگ :

آنقسمت نبات که هوا را تبادله میکند و غذای نباتات را
میسازد ، بنام برگ یاد میشود .
ازین سبب برگ ها بنام فابریکهٔ مواغذائی یاد میشود لذا
گفته می توانیم که برگ ها وظیفهٔ مهم را انجام
میدهند .

۵ - گُل :

گُل آن حصهٔ نبات راگویند که بعد از نموی مکمل نباتات بوجود می آید و در نتیجهٔ آن میوه و تخم نباتات بدست می آید

۶ - اهمیت ونگهداری نباتات :

بخاطر اینکه نباتات برای انسانها و حیوانات غذا میسازند

بسیار زیاد اهمیت دارند.

نباتات باعث سرسبزی و زینت منازل و شهرها می شود.

ریشهٔ نباتات خاک را محکم نگهمیدارد. اگر نباتات نباشد باد و باران خاک روی زمین را با خود برده و زمین از حاصل می افتد.

نباتات در حیات ما اهمیت زیاد دارند، پس قطع کردن شاخچه ها، دست زدن قلمه ها و شور دادن نهالها کار خوب نیست، زیرا باعث خشک شدن نباتات می شود.

کلمات جدید

۱ - **نباتات** : هر آنچیزیکه در زمین میروید از قبیل گلها ، درخت ها ، بته ها وغیره .

۲ - **باکتریا** : موجودات خورد ذره بینی اند که بچشم دیده نمیشوند .

۳ - **ریشه** : آن قسمت نبات است که در زیر خاک میباشد .

۴ - **ساقه** : آن قسمت نبات را گویند که شاخچه ها و برگ ها را با ریشه وصل می کند .

اول : زمین : زمین از سه قسم مواد تشکیل شده است
قسم اول آن عبارت از اشیای جامد میباشد مانند
سنگ ، خاک ، نمکیات و دیگر چیزهای معدنی .
قسم دوم آن مایعات میباشد مانند : آب ، پطرول
دیزل وغیره .
قسم سوم آن غازات است مثل : اکسیجن ، نایتروجن
وغیره .
خانه و مکتب ما از قسمت جامد زمین ساخته شده است
خدای بزرگ زمین و تمام چیزهائیرا که در آن موجود است به
نفع انسان ها پیدا کرده است ، انسان ها از زمین و از تمام

۵ ـ مواد معدنی : فلزات و مرکبات آن که در زیر زمین و یا سطح زمین پیدا میشود مانند نمک طعام وغیره .

تمرینات

۱ - نام چند نبات را بگیرید که شما آن را میشناسید ؟

۲ - نباتات بزرگ را نام بگیرید ؟

۳ - نباتات از چند حصهٔ مهم تشکل میباشد ؟

۴ - ریشه چه وظیفه دارد ؟

۵ - ساقه کدام حصهٔ نبات است ؟

۶ - وظیفهٔ ساقه چیست ؟

۷ - گل در یک نبات چه وظیفه دارد ؟

۸ - ساقه در یک نبات چه وظیفه دارد ؟

۹ - شوراندن و دست زدن به قلمه ها و نهالها چه نقص دارد ؟

۱۰ - انسانها از نباتات چه فایده میگیرند ؟

هُوَ الَّذِی خَلَقَ لَکُمْ مَا فِی الْأَرْضِ جَمِیعًا

دوم: حیوانات

شما میدانید که گوسفندها، گاوها، مرغها، کبوتران
مورچه‌ها و پشه‌ها موجودات زنده و مخلوقات
خداوند ج. میباشند که بنام حیوانات یاد میشوند.
خداوند ج. تمام حیوانات را برای مفاد و استفادهٔ

خداوند ج آن ذاتیست که خلق کرد برای شما آنچه را در زمین است همه را برای استفادهٔ شما

انسان ها پیدا کرده است .
بقدرت خداوند بزرگ بعضی حیوانات پرواز می کنند
مانند گنجشک ، کبوتر ، زاغ و بعضی از آنها
در آب شنا می کنند مانند بقه ها ، ماهی ها وغیره .
در ماحول شما اقسام حیوانات پیدا میشود .
برای شناختن بهتر آنها را دیگر تحت مطالعه قرار میدهیم .

حیوانات اهلی و وحشی

در وطن عزیز ما حیوانات مختلف پیدا میشود . ممکن شما
در قریه های زندگی کنید که در آن مزرعه ها ، جنگلات و دریاها

وجود داشته باشد و قسم حیوانات را در آن
دیده باشید. ممکن در محل زیست شما حیوانات مختلف
موجود باشد که شما تا اکنون آنرا ندیده باشید مانند:
شیر، پلنگ، گرگ وغیره.
حیوانات مانند اسپ، گاو، شتر، مرکب
گوسفند، بز، سگ و پشک را میشناسید
که در مزرعه ها و یا خانه های شما زندگی میکنند
این حیوانات را بنام حیوانات اهلی یا خانگی
یاد می کنند.
در جائیکه شما زندگی میکنید حیوانات مختلف

اهلی موجود است .

به شکل ها نظر کنید کدام یک آزا میشناسید .

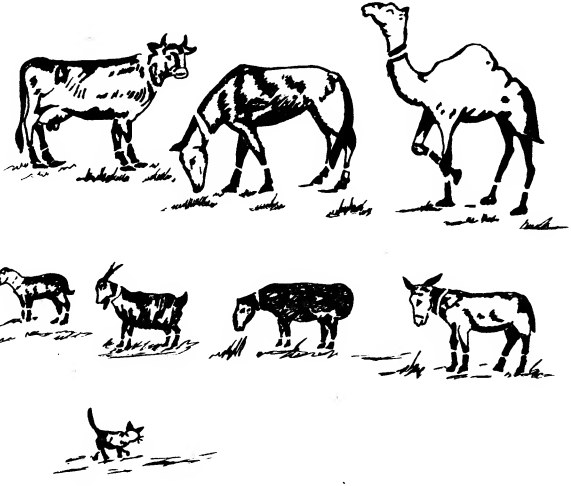

حیوانات مانند : پرندگان ، حشرات ، خزندگان ، گرگ

روباه ، شیر ، آهو وغیره حیوانات وحشی میباشند .

آیا شما کدام حیوان وحشی دیگر را میشناسید نام بگیرید .

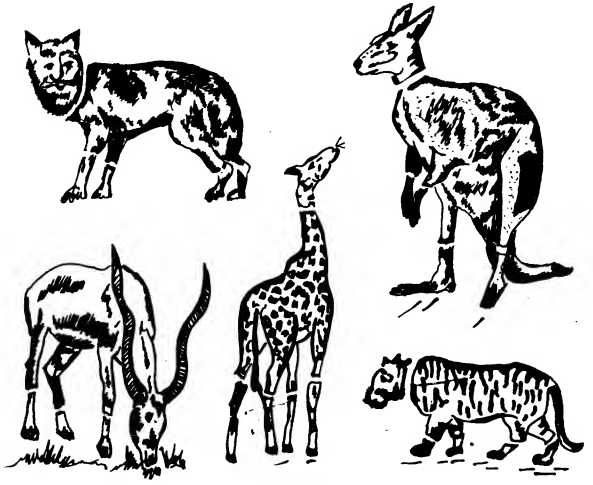

اهمیت نگهداری حیوانات

ما از گوشت، شیر و پوست گاو، گوسفند و بز مفاد زیاد میگیریم.

این حیوانات در هر قسمت وطن ما تربیه میشوند.

از پوست بعضی حیوانات بهترین چرم بدست می‌آید پوست قره قل وطن عزیز ما در جهان شهرت زیاد دارد.

همچنان از پشم گوسفند قالین، گلیم و تکه های مقبول ساخته میشود.

علاوه براین از گوشت ماهی و تخم مرغ نیز مقدار زیاد
می گیریم . شتر ، مرکب و اسب بار میبرند .
بخاطر اینکه حیوانات در زندگی ما اهمیت دارد ، باید
در نگهداری آنها کوشش زیاد نمائیم .
بدون علت آنها را به قتل نرسانیم ، ما باید در حفاظهٔ
حیوانات وحشی مفید مانند آهو وغیره کوشش کنیم .

چیزهائیکه در آن موجود است فایدهٔ زیاد میگیرند .

دوم : هوا : هوا برای زندگی ما و اکثر موجودات زنده ضروراست و در هر جا موجود میباشد .

هوا از غازات ، گرد و غبار ، بخارات آب ، دود و چیزهای دیگر متشکل شده است .

در هوا غازات زیاد موجود بوده که یکی آن اکسیجن میباشد . انسانها ، حیوانات و نباتات به اکسیجن ضرورت دارند. غازات مهم دیگر نیز در هوا موجود میباشد مانند نایتروجن و کاربن دای اکساید که اکثر این غازات را بچشم دیده نمیتوانیم .

کلمات جدید

۱ - حیوانات وحشی : حیواناتیکه در دشتها بصورت آزاد زندگی میکنند مانند شیر، آهو وغیره

۲ - حیوانات اهلی : عبارت از حیواناتی اند که نزدیک انسانها زندگی میکنند مثل گاو، گوسفند، شتر وغیره .

۳ - حشرات : حیوانات کوچکی اند که بسیاری آنها بال دارند و مانند پرنده پرواز میکنند مانند ملخ، مگس، زنبور پروانه وغیره .

۴ - خزندگان : حیواناتی اند که میخزند مانند مار، چلپاسه وغیره .

۵ - پرندگان : حیواناتیکه پرواز می کنند مانند کبوتر، گنجشک وغیره .

تمرینات

۱ ـ حیواناتیکه پرواز می کنند نام بگیرید ؟
۲ ـ بعضی از حیوانات شناور را نام بگیرید ؟
۳ ـ حیواناتی که مفادشان برای انسانها میرسد و در اطراف شما پیدا میشود نام بگیرید ؟
۴ ـ حیوانات اهلی یا خانگی چه نوع حیوانات اند مثال بگوئید ؟
۵ ـ حیوانات وحشی چه نوع حیوانات میباشد واضح سازید
۶ ـ ما از حیوانات چه فایده میگیریم بیان کنید ؟

سوم: انسانها

خداوند بزرگ ج. انسانها را یک موجود عاقل
و دانا پیدا کرده است .
انسانها میتوانند خواندن و نوشتن را بیاموزند
و معلومات حاصل نمایند .
به این اساس ما می گوئیم که انسان ها موجوداتی اند
که عقل و ذکاوت دارند و خداوند ج انسانها را
بصورت خوب و پسندیده پیدا کرده است .
عقل باعث برتری و فضیلت انسان ها بر حیوانات

دیگر میشود .
همچنان عقل و ذکاوت سبب پیشرفت انسانها
می شود . از بسیاری جهات انسان ها با حیوانات
دیگر مشابه است .

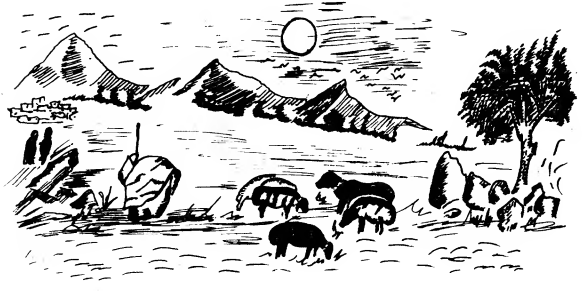

انسان ها می توانند مانند حیوانات دیگر غذا بخورند

حرکت کنند و بدوند ، مگر بعضی کارها را که حیوانات می کنند
انسان ها آنرا انجام داده نمیتوانند .
آیا انسان میتواند مانند آهو تیز بدود ؟
آیا انسان میتواند مثل ماهی در زیر آب زندگی کند ؟
آیا انسان میتواند مثل پرندگان پرواز نماید ؟

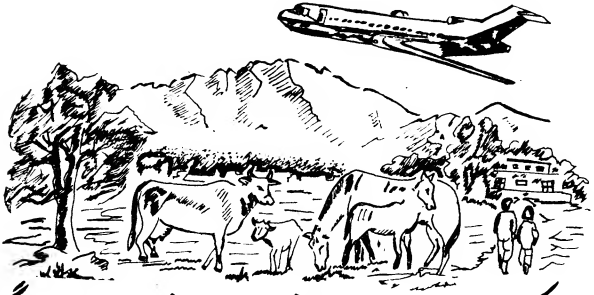

واقعاً که انسانها این کار را انجام داده نمیتوانند ، مگر

میتوانند موتر بسازند که نسبت به آهو تیزتر باشد .
انسانها می توانند کشتی بسازند که در بحر
حرکت کند .

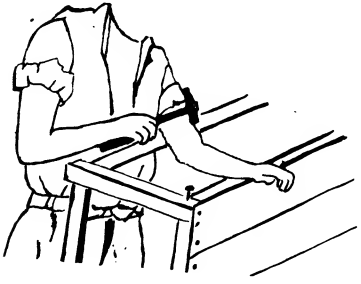

۱ - ساختمان وجود انسان :

قسمت های مهم وجود انسان عبارت از سر، تنه دستها و پاها میباشد . دستها و پاها را اطراف میگویند . تمام این قسمت ها توسط جلد پوشیده شده است .

۲ - جلد بدن :

تمام وجود انسان بواسطهٔ جلد پوشانیده شده است جلد بدن ما را محافظه مینماید ، جلد بدن ما را از سردی گرمی و نور آفتاب نگهیدارد .

جلد بدن دارای سوراخهای خورد میباشد که عرق از آن

خارج میشود ، عرق در غدوات کوچک زیر جلد تولید میشود .

بخاطر اینکه جلد بدن وظایف زیادی را انجام میدهد باید در پاک نگهداشتن و محافظهٔ آن کوشش کنیم .

۳ - اسکلیت :

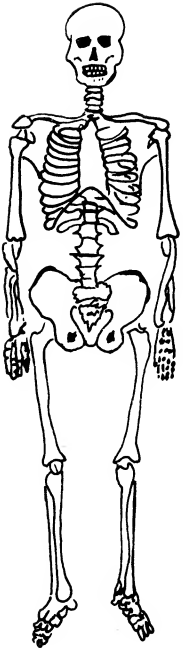

استخوان ها
قسمت های مهم
وجود ما را تشکیل
داده است .
بصورت مجموعی تمام
استخوان های بدن
بنام اسکلیت یاد
میشود .
در وجود ما ۲۰۶ استخوان موجود میباشد . این استخوان ها

یکی با دیگر طوری ارتباط دارند که بواسطهٔ آن ها وجود ما استوار گردیده و به آسانی حرکت کرده میتواند .

بصورت عمومی استخوانهای بدن انسان را بچهار حصه تقسیم کرده میتوانیم :

۴ - جمجمه (کاسهٔ سر) :

استخوان های سر و روی جمجمه را تشکیل میدهد.

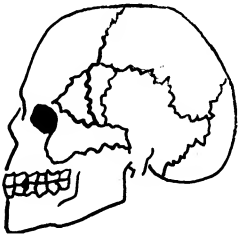

یک قسمت جمجمه عبارت از کاسهٔ سر میباشد که در بین آن مغز وجود دارد . استخوان پیشانی نیز در کاسهٔ سر

سوم : آب : خداوند «ج» زمین و تمام اشیائیرا که در آن وجود دارد برای منفعت و استفادهٔ انسانها خلق کرده است .

جوی ها ، دریاها ، حوض ها ، خلیج ها ، چشمه ها و بحر ها مواد مایع زمین را تشکیل میدهند .

ما از آبیکه در زمین وجود دارد برای آبیاری ، آب بازی ماهی گرفتن ، نوشیدن و دیگر کار های مهم استفاده میکنیم .

آب بهترین نعمت برای انسانها ، حیوانات و نباتات است که بدون آن زندگی انسان ها ، حیوانات

شامل است .

علاوه بر کاسهٔ سر در جمجمه استخوانهای بینی و استخوان های روی نیز شامل میباشد .

۵ ـ ستون فقرات "تیر کمر" :

ستون فقرات از ۳۲ مهره تشکیل گردیده است .

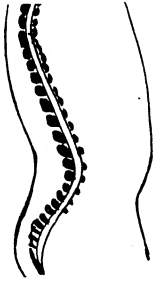

این مهره ها یکی بالای دیگر موقعیت دارند .

در بین ستون فقرات مادهٔ سفید رنگی وجود دارد که بنام حرام مغز نخاع شوکی ، یا مغز

به کمک ستون فقرات میتوانیم که وجود خود را
بهرطرف دوربدهیم .
همچنان ستون فقرات حرام مغز را محافظه مینماید .
اگر شما کمی خودتان را بطرف پیش روی خم نمائید
ودست خود را بالای ستون فقرات بکشید
درینوقت جاهای برآمدگی را در ستون فقرات پیدا
خواهید کرد که درحقیقت یک یک مهره بوده که یکی
بالای دیگر موقعیت دارد وستون فقرات را
تشکیل داده است .

۶ - اضلاع (قبرغه ها) :

قبرغه ها استخوانهای دراز و منحنی شکل اند .
در بدن ما بیست و چهار دانه (۱۲ جوره) قبرغه
وجود دارد .

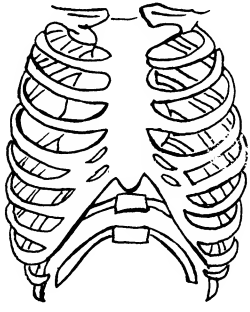

این قبرغه ها
قفس سینه را
تشکیل داده
است که
در بین آن
قلب و شش موقعیت دارد که آنرا محافظه مینماید .

۷ - استخوانهای اطراف :

دست ها و پاها که بنام اطراف یاد میشوند از استخوانهای زیادی ساخته شده اند که ما در اینجا به تشریح آنها می پردازیم

دست از استخوان های ذیل تشکیل گردیده است :

۱ - استخوان بازو :

یک استخوان درازی است که از شانه تا آرنج امتداد دارد .

۲ - استخوان ساعد : از دو استخوان ساخته شده که از آرنج تا بند دست امتداد دارد .

۳ - استخوانهای دست :
از ۲۷ استخوان تشکیل شده که از بند دست تا نوک پنجه ها امتداد دارد .
۴ - استخوانهای پاهای انسان نیز شبیهٔ استخوانهای دست بوده وعبارت اند از استخوان های ران ساق پا و کف پا .

۸ - عضلات :
عضلات عبارت از ماهیچه های گوشت میباشد که استخوانهای بدن ما را پوشانیده ووجود ما

شکل خاص داده است .

در وجود ما دو نوع عضلات موجود میباشد که ذیلاً تشریح میشود :

الف : عضلات ارادی :

عضله ایست که حرکت آن به اختیار خود ما میباشد. عضلات ارادی را به اختیار خود حرکت و توقف داده میتوانیم ، بطور مثال عضلات دست پا و گردن عضلات ارادی اند .

ب : عضلات غیر ارادی :

در وجود ما عضلات دیگری نیز موجود میباشد که

حرکت آن در اختیار ما نیست و بنام عضلات غیر ارادی یاد می شوند مانند قلب ، مری و معده .

تمرینات

۱ - کدام چیز انسان ها را بر حیوانات برتری و فضیلت داده است ؟

۲ - انسانها کدام کارها را بمفاد خود کرده میتوانند ؟

۳ - کدام کارها را حیوانات کرده میتوانند که انسانها آنرا نمیتوانند ؟

۴ - حیوانات چه مفاد دارند و از آنها چه استفاده شده می تواند ؟

۵ - بگوئید که خداوند ج حیوانات را بکدام منظور پیدا کرده است ؟

۶ - قسمت های مهم بدن انسان را نام بگیرید ؟

۷ - بدن انسان بواسطهٔ چه چیز پوشیده شده است ؟

۸ - جلد بدن چه وظیفه دارد ؟

۹ - عضلات چه وظیفه دارد ؟

۱۰ - عضلات چند نوع است نام بگیرید ؟

کلمات جدید

۱ - ذکاوت : هوشیاری .

۲ - فضیلت : خوبی ، برتری .

۳ - اسکلیت : مجموع استخوانهای بدن را بنام اسکلیت یاد می کنند .

۴ - عضله : قسمتی از گوشت بدن که استخوانها را پوشیده است بنام عضله یاد میشود .

۵ - نخاع شوکی : مادهٔ سفید رنگی است که در بین تیر کمر موقعیت دارد و بنام حرام مغز یاد می شود .

۶ ـ عضلهٔ ارادی : عضله ایست که حرکت آن به اختیار خود ما باشد .

۷ ـ عضلهٔ غیر ارادی : عضله ایست که حرکت آن به اختیار خود ما نباشد .

ونباتات امکان ندارد ، پس ما باید در مقابل نعمت های
زیاد خداوند "ج" شکرگذار باشیم .

چهارم : **نظام شمسی** : آفتاب وتمام اجسام دیگر
که در اطراف آن در گردش میباشند مانند : زمین ،
مهتاب وستاره ها بنام نظام شمسی یاد میشود
آفتاب مرکز نظام شمسی است .

الف : **آفتاب** :

از جملهٔ هزار ها ستارهٔ که در آسمان دیده میشود یکی آن
آفتاب است .
اگر شما یک خروار گندم را بشمارید ، چقدر زیاد خواهد بود

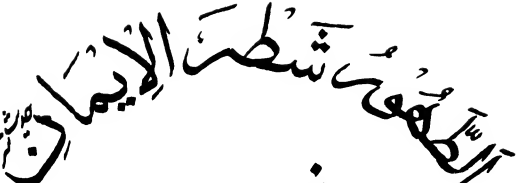

فصل چهارم

صحت

سعی کنید که خود را صحتمند و سالم نگهدارید
از خوردن دوا های زیاد خودداری کنید ، همیشه کوشش
کنید غذای خوب و مناسب بخورید تا وجودتان

ترجمه : نظافت حصه از ایمان است .

تقویه شود .

بهر اندازه ایکه وجودتان تقویه باشد وجودتان سالم بوده و به آسانی مریض نخواهید شد .

علاوه براینکه مواد غذائی مناسب درصحت تان مهم است ، پاک نگهداشتن ونظافت لباس خانه ومحیط خانه به صحت مفاد زیاد دارد .

۱ ـ انتقال امراض مکروبی امعاء :

امراض مکروبی زیادی در اثر ناپاک بودن وجود و کثافات محیط از یک انسان بدیگران انتقال می کند همچنان همراه مواد فاضله ولعاب دهن اشخاص مریض

به هزارها جراثیم و تخم آن در محیط پخش و انتشار میـنماید.
در اثر استعمال اطاق های نامناسب، مواد
خوراکه ناپاک، آب غیر صحی، مگس و هوای آلوده مریضی

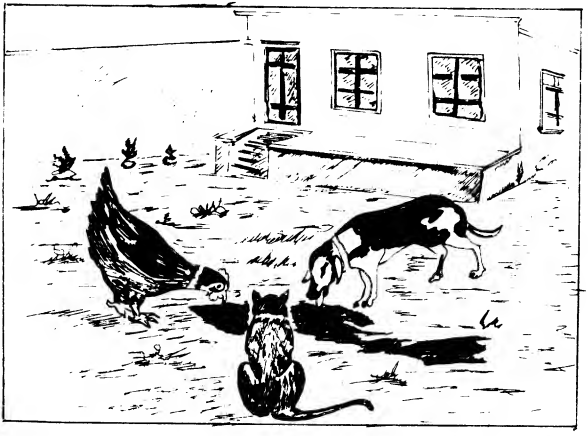

های مختلف از قبیل: انواع مختلف کرمهای امعاء

اسهال و پیچش (آمیب و جراثیم)، مرض تب زرد
و محرقه و کولرا بوجود می آید .
همچنان باید بدانیم که مرغها و دیگر حیوانات اهلی
یا خانگی باعث سرایت و انتقال تخم و کرم هائیکه
مریضی امعاء را سبب میشود، میگردد .

۲ - نظافت بدن :

در دین مبین اسلام در قسمت نظافت تاکید زیاد شده
است . پس باید دقت و توجه زیاد کنیم تا در اثر مراعات
نکردن نظافت به امراض مختلف مبتلا نشویم و در حیات

روزمرهٔ به نکات ذیل توجه داشته باشیم :

۱ ـ صبح وقتیکه از خواب برخواستید، باید دست و روی خودرا با آب وصابون بشوئید و دندان های خودرا بامسواک پاک کنید، وناخن های خودرا نیز دیده اگر قابل اصلاح باشد، اصلاح نمائید .

۲ ـ درموسم گرمی هر روز غسل کنید زیرا در کارهای سخت وجود عرق میکند، اگر خودرا نشوئیم باعث خارش سر ودانه های مختلف شده که درنتیجه مریض میشوید، پس باید شما هر روز خودرا بشوئید .

۳ ـ درآبهای ایستاده وکشت شالی که امکان وجود دا

کرم های مکنده است پا برهنه گشت و گذار نکنید و اطفال دیگر را هم نگذارید که در چنین جاها بگردند .

۴ - هر روزه بعد از صرف غذا دندانهای خود را توسط مسواک پاک کنید .

اگر مسواک نداشته باشید سودا و یا نمک طعام استعمال کنید .

۳ - نظافت خانه :

برای نظافت و پاک بودن خانه به نکات ذیل توجه نمائید :

۱ - در خانه و جائیکه اطفال بازی میکنند ، مرغها و حیوانات اهلی دیگر را نگذارید .

۲ - حیوانات را بر بستره و چپرکت خواب نگذارید زیرا حیوانات بحد زیاد باعث انتقال وسرایت مکروب ها وامراض میشود .

۳ - لباس و بستره خود را همیشه در آفتاب هوا کنید اگر خسک و یا کیک در خانه باشد بالای تخت ها آب جوش انداخته لباسهای خود را بشوئید و در صورت لزوم دوا پاشی نمائید .

۴ - کیک و شپش امراض زیادی را انتقال میدهد باید تمام اعضای خانه از شپش پاک شود .

همچنان حیواناتیرا که چنین امراض را انتقال میدهند

دراطاقها نگذاریم .

در هر جا تف نکنید ، زیرا امراض زیادی از آن نشئت میکند .

وقتی که عطسه می زنید دست و یا دستمال را در بینی و دهن خود بگیرید .

برای اینکه از خطرات حیوانات مضر مانند گزدم و خسک و جولاگک مصئون باشید ، سوراخهای دیوار را مسدود کنید .

۴ - نظافت خوراک

رعایت نظافت وقت خوردن ونوشیدن :

مکروب های امراض زیاد بوسیلهٔ خوردن ونوشیدن سرایت میکند . ما باید در وقت خوردن ونوشیدن نظافت را مراعات کنیم .

بهمین نسبت آب غیر صحی و ناپاک را قبل از ینکه بنوشیم باید جوشانیده شود و آب ناپاک را به اطفالیکه بمریضی های اسهال ، محرقه وکولرا مبتلا باشند ندهیم .

آب جوی ها و دریاها گرچه در ظاهر پاک معلوم میشود

باز هم جوشاندن آن مفید تمام میشود .
بالای مواد خوراکه مگس وحشرات دیگر را نگذارید
زیرا این حشرات باعث انتقال جراثیم ومریضی ها میشود
بعد از صرف طعام میدگی نان را جمع کنید، زیرا باعث
جمع شدن حشرات
میشود، همچنان ظروفی
راکه در آن نان خورده
شده فوراً شسته
و در هر جا گذاشته نشود
غذای خود را در جای محفوظ بگذارید که حشرات به آن رسیدگی

تعداد ستاره های آسمان از دانه های یک خروار گندم هم زیاد تر است .

همین قسمیکه آفتاب نور و حرارت دارد ، تمام ستاره های دیگر نیز نور و حرارت دارند که آنرا از آفتاب میگیرند باید بدانیم که آفتاب از تمام ستاره های نظام شمسی بزرگتر است .

آفتاب منبع بزرگ حرارت و روشنائی است علمای ساینس باین عقیده هستند که آفتاب یک کرهٔ غازات مشتعل و گرم میباشد که نور از همین غازات پیدا می شود .

نتوانند .

علاوه برآن میوه قبل از خوردن پاک شسته شود .
گوشت نیم خام که خوب پخته نشده باشد ، خورده نشود ، زیرا
باعث انتقال امراض خطرناک میشود .
کسانیکه مرض جلدی دارند و یا بکدام مریضی دیگر ساری
مبتلا باشند ، باید بستره و اطاق خواب شان
از دیگر اعضای فامیل جدا گردد .

۵ - ملاریا :

ملاریا مرض طفیلی خون است که باعث تب لرزه و تب گرم میشود ، این مرض توسط پشهٔ مخصوص از یک انسان به انسان دیگر انتقال مینماید ، طوریکه پشهٔ ملاریا عامل مرض ملاریا را از خون شخص مبتلا به این مرض می مکد . وقتی که پشهٔ مذکور انسان سالم را گزید شخص مذکور نیز به ملاریا مبتلا میشود .

الف : علائم مرض ملاریا :

عامل این مرض در هر دو یا سه روز بالای مریض حمله مینماید و چند ساعت دوام میکند و دارای سه مرحله میباشد

که ذیلاً تشریح میشود :

۱ - مرحلهٔ اول باخنک خوردن شروع میشود که با درد سر همراه میباشد ، مریض از ۱۵ دقیقه الی یکساعت میلرزد .

۲ - بعد از خنک خوردن و تب لرزه تب گرم شروع میشود . عموماً درجهٔ حرارت ۴۰ درجه و یا زیادتر میباشد .

درین حالت مریض ضعیف و وجود آن گرم می باشد و یا وه گوئی مینماید و تب مریض چندین ساعت دوام میکند .

۳ - درنتیجه مریض عرق میکند ، درجهٔ حرارت وجودش پائین آمده و احساس ضعف مینماید .

ب : تداوی مریضی ملاریا :

ابتداء ، باید مریض خون خود را معاینه کند اگر واقعاً بمریضی ملاریا مبتلا شده باشد تابلیت مخصوص مریضی ملاریا را استعمال کند ، درصورتیکه مرکز صحی برای معاینهٔ خون وجود نداشته باشد ، درینصورت تابلیت کلورکوین را تا سه روز استعمال نماید .

کلمات جدید

میکروب : اجسام خورد ذره بینی است که بچشم دیده نمیشود که بامر خداوند (ج) توسط اجسام زنده مذکور به مریضی مبتلا میشویم .

محیط : جائیکه زندگی می کنیم .

جراثیم : میکروبها .

آمیب : اجسام حیۀ خورد است که بچشم دیده نمیشود در آب های کثیف زیاد میباشد که سبب مریضی های زیاد میگردد .

سرایت : انتقال .

تمرینات

۱ - وجود انسان با خوردن کدام چیز تقویه میشود ؟

۲ - مریضی میکروبی چطور از یک انسان به انسان دیگر انتقال میکند .

۳ - اقسام مختلف کرمهای امعاء را نام بگیرید ؟

۴ - غسل کردن در موسم گرما چه فایده دارد ؟

۵ - آفتاب دادن لباس و لحاف ها چه فایده دارد ؟

۶ - جوش دادن آب های جوی ها و دریا چرا فایده دارد ؟ گذارند ؟

۷ - چرا مگس و دیگر حشرات را بالای مواد خوراکه نمی

NIC
B
6.421
IUA
1121 v.9

سال طبع سنبله ۱۳۶۸ تعداد طبع (۱۰۰۰۰)
مدیریت نصاب مرکز تعلیمی

۸ - مریضی ملاریا چه قسم مریضی میباشد ؟
۹ - مریضی ملاریا چطور از یک انسان به انسان دیگر انتقال میکند ؟
۱۰ - چطور خود را از مریضی ملاریا نگاه کرده میتوانیم ؟

ب : **مهتاب** : مهتاب بدور زمین در حرکت است
حرکت مهتاب بدور زمین چهار هفته ۲۹ ½ روز را
در بر میگیرد .
شما همیشه مهتاب را در آسمان می بینید ، مهتاب را
در حالتی می بینیم که از جسامت اصلی آن کوچک میباشد
زیرا که از ما بسیار دور موقعیت دارد .
در حقیقت مهتاب بسیار بزرگ است . مگر به تناسب
زمین آنقدر کلان نیست و تقریباً ۴۸ مرتبه نسبت به
زمین کوچکتر میباشد .
ما همیشه یک طرف مهتاب را می بینیم ، آن طرف مهتاب را

می بینیم که توسط آفتاب روشن شده باشد .
در شبهای اول و آخر ماه قسمت کم مهتاب روشن بوده
و در شب های چهاردهم و پانزدهم قسمت زیاد آنرا روشن
می بینیم .

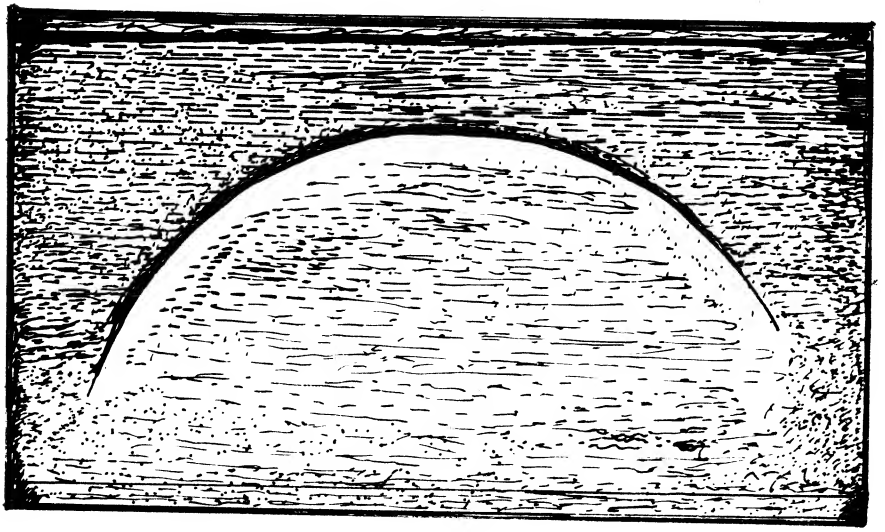

در مهتاب دشتها ، کوه ها ، بلندی و چقری زیاد است

مگر در مهتاب آب و هوا وجود ندارد .

به این اساس گفته میتوانیم که در مهتاب موجودات

حیه وجود ندارد .

ج : **ستاره ها** : اگر آسمان صاف باشد، ستاره

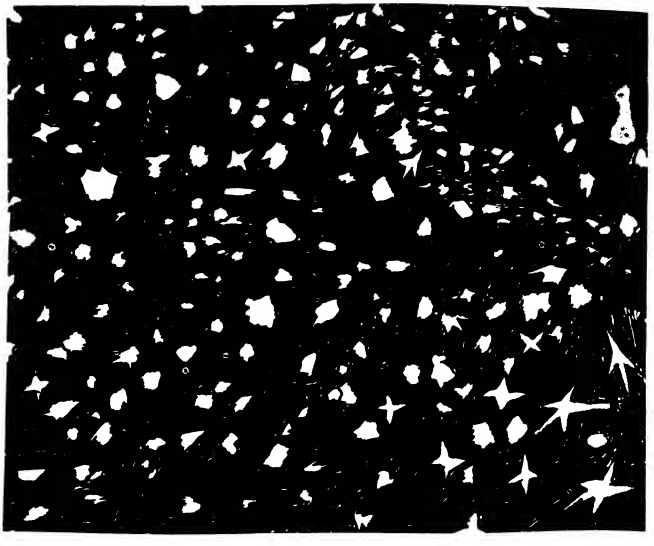

های زیادی را

می بینیم

ستاره ها

از آفتاب

نور و روشنی

خود را میگیرند مانند آفتاب از غازات گرم و مشتعل شده

هنوزهم متلاطم گردیده و بتأسی از دستورات رب‌العزت که ارشاد فرموده (وجاهدوافی‌الله‌حق‌جهاده آیه ۷۸ سوره حج) یعنی جهاد کنید برای خداوند (ج) طوریکه شایسته اوست. جهاد حق علیه باطل را در پرتو ارشادات عالی تعالیم اسلام ادامه دهیم ومشعل فروزان دانش اسلامی را در مسلک جهاد علمی و مسلحانه تقویه نمائیم.

هموطنان عزیز شما مسبوق هستید که شاگردان عرفان اسلام از دونوع‌کتب مربوط دو اتحاد اسلامی قبل مستفید بودند رهبران محترم تمام تنظیم ها به منظور جلوگیری از تشتت افکار فرزندان مجاهدین علم دوست و سربکف افغانستان درین او اخر به مسئولین تعلیم و تربیه مربوطه خود صلاحیت و هدایت دادند تا از تمام مضامین و علوم شامل نصاب تعلیمی برای صنوف مختلف یک نوع کتب طبع و به دسترس فرزندان مجاهدین و مهاجرین‌قرار بدهند که از نظر محتوا و مفهوم به دین‌مقدس‌اسلام شریعت غرّای محمدی و مذهب مهذب حنفی مغایرت نداشته و مورد قبول تمام اقشار مجاهد و مهاجر مسلمان افغانستان عزیز باشد.

به این اساس شورای عالی هم‌آهنگی تعلیم و تربیه تشکیل گردید و مورد تائید همه رهبران محترم قرار گرفت.

شورای عالی هم‌آهنگی تعلیم و تربیه مذکور اداره مرکز تعلیمی افغانستان را تأسیس نموده که دارای شعبات ذیل (مدیریت نصاب تعلیمی،مدیریت تدریسی و نظارات،مدیریت پلان‌و ارتباط خارجی،مدیریت اجرائیه،مدیریت مالی، مدیریت تربیه معلم،ومدیریت سوادآموزی) میباشد.

منسوبین این مرکز را متخصصین تعلیم و تربیه و اشخاص مجرب از تمام تنظیم های جهادی تشکیل میدهدکه مجدانه و متحدانه در مورد پیاده کردن تعلیم و تربیه اسلامی و توحید نمودن نصاب تعلیمی سعی و مجاهدت

بی شائبه مینمایند

بعد از بحث و مشوره متخصصین نصاب تعلیمی در مورد تهیه کتب درسی مضامین مختلفه به این نتیجه رسیدند که نظر به شرایط دشوار جهادی و عدم وقت کافی کتب درسی مضامین مختلفه دو اتحاد اسلامی را که قبلاطرف استفاده بود باهم مقایسه و مطالب اهم آنرابا در نظر داشت دشواری قید زمان تدریس در عالم مجاهدت و مهاجرت انتخاب نمایند.

لذا مدیریت نصاب تعلیمی مرکز تعلیمی افغانستان مسرت دارد که موقع یافت تا تمام کتب مضامین مختلفه درسی تنظیم های جهادی را که از طریق نصابهای تعلیمی مختلفه طبع شده بود مقایسه نمود. مطالب وعناوینی را که از نقطه نظرسطح دانش فهم شاگران و شرایط جهادی از نگاه تعلیم‌وتربیه سهل تر و آموزنده تر بود انتخاب و در معرض چاپ قرارداد.

السلام مع الاکرام

مدیریت نصاب تعلیمی اداره مرکز تعلیمی افغانستان

فهرست

عنوان	صفحه
فصل اول : موجودات غیر حیه	۱
۱ - زمین	۲
۲ - هوا	۳
۳ - آب	۴
۴ - نظام شمسی	۵
الف : آفتاب	۵
ب : مهتاب	۷
ج : ستاره‌ها	۹
فصل دوم : ۱ - حرارت	۱۱
۲ - نور ، روشنی	۱۴

عنوان	صفحه
الف : نور آفتاب و ستاره‌ها	۱۵
ب : نور از مواد سوخت	۱۶
ج : نور برق	۱۷
فصل سوم : موجودات حیه	۲۱
اول : نباتات	۲۲
۱ـ ساختمان نباتات ۲ ـ ریشه	۲۴
۳ـ ساقه	۲۵
۴ـ برگ	۲۶
۵ـ گل	۲۷
۶ـ اهمیت نگهداری نباتات	۲۷
دوم : حیوانات	۳۳
۱ـ حیوانات اهلی و وحشی	۳۴
۲ـ اهمیت نگهداری حیوانات	۳۸

عنوان	صفحه
سوم: رانها	۴۲
۱ـ ساختمان وجود انسان	۴۶
۲ـ جلد بدن	۴۶
۳ـ اسکلیت	۴۸
۴ـ جمجمه (کاسه سر)	۴۹
۵ـ ستون فقرات (تیرکمر)	۵۰
۶ـ اضلاع (قبرغه)	۵۲
۷ـ استخوانهای اطراف	۵۳
۸ـ عضلات	۵۴
الف: عضلات ارادی	۵۵
ب: عضلات غیر ارادی	۵۵
فصل چهارم: صحت	۶۰
۱ـ انتقال امراض مکروبی امعاء	۶۱

عنوان	صفحه
۲ ـ نظافت بدن	۶۳
۳ ـ نظافت خانه	۶۵
۴ ـ نظافت خوراک	۶۸
۵ ـ ملاریا	۷۱
الف : علایم مرض ملاریا	۷۱
ب : تداوی مریضی ملاریا	۷۳

دولت اسلامی افغانستان

وزارت تعلیم و تربیه

مرکز تعلیمی افغانستان

مدیریت نصاب

ساینس

برای صنف چهارم

مرتب : محمد عثمان

مقدمه

اشکال ذیل را به دقت ببینید

الف :- نام بگیرید ؟

ب :- در کدام جاها زندگی میکند ؟

ج :- حرکت میکند یا خیر ؟

د :- انسانها از آن چه فایده می گیرد ؟

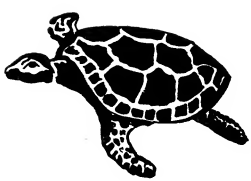

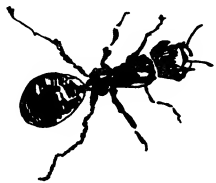

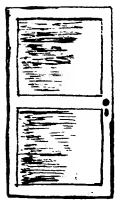

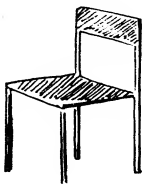

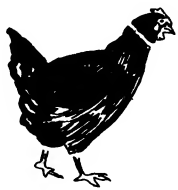

مطابق هدایت صفحه گذشته عمل شود .

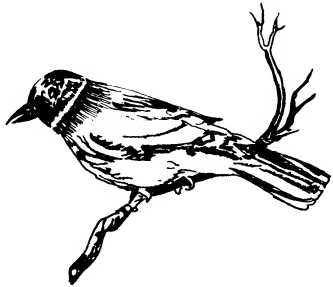

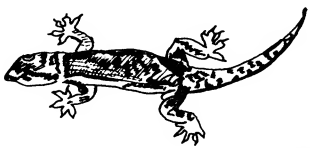

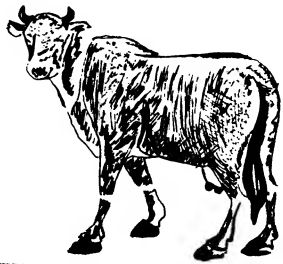

استاد محترم در مورد تصویر های فوق به شاگردان معلومات کافی بدهند .

مطابق هدایت صفحه گذشته عمل شود.

محترم استاد به شاگردان طریقه‌های مختلف استفاده از اشیا را نشان بدهد.

ج

مطابق هدایت صفحه گذشته عمل شود .

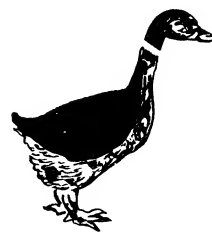

استاد محترم در مورد حشرات مضر به شاگردان معلومات کافی بدهند .

اهداف نصاب تعلیمی ادارهٔ مرکز تعلیمی افغانستان!

هدف عمومی: توحید نمودن نصاب تعلیمی تمام تنظیم های جهادی و بوجود آوردن تعلیم و تربیهٔ خاص و جامع اسلامی که ضد هر نوع باطل پرستی و بدعت ها بوده همچنین استحکام بخش مفاهیم و قوانین کلی اسلامی در جامعهٔ اسلامی افغانستان باشد.

هدف خصوصی: نصابیست که درس توحید و وحدانیت را بسپاهیان اسلام در هردان راه حقیقت داده تا متمسک سنن و قوانین عالی و معقول شرع انور طوریکه ایم و قایم گردند. این نصاب متضمن آسایش و سواد اسلامی با در نظر داشت و جایب و شرایط جهادی، فلسفی، اقتصادی، فرهنگی، مدنی و معیشتی بوده که در عین حال مشتمل میوند و اتصالات انگستنی باجهان اسلام و مبین فلسفهٔ مقدس اسلام عزیزی باشد.

هدف نهائی: اعلای کلمة الله، نشان دادن عظمت و شان اسلام به جهانیان، اضمحلال کمونیزم در افغانستان و جهان و مبارزه باطاغوتیان زمان براساس مبانی و اصول قوانین قرآن عظیم الشان، شریعت غرای محمدی و فقه حنیف حنفی در راه حصول رضای خداوند (ج) هدف نهائی این نصاب تعلیمی می باشد.

((وَمِنَ اللهِ التَّوْفِيقُ))

لا إله إلا الله محمد رسول الله

ساینس

برای

صنف چهارم

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

رب زدني علما

قال صلى الله عليه وسلم :

فرموده است حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم

رضیت

راضی هستم

بالله ربا و

که الله پروردگار ما است و

بالإسلام دينا و

اسلام دین ما است و

بمحمد نبيا و رسولا

محمد (صلی الله علیه وسلم) نبی و رسول ما است

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى رَسُوْلِهِ الْكَرِيْمُ

يَرْفَعِ اللهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَالَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ

جز (۲۸) سوره مجادله آیه (۱)

ترجمه: خداوند(ج) بلند میسازد درجات ایمان داران را از شما وکسانی را که به ایشان دانش روزی گردانیده است .

ازفحوای آیه کریمه استنباط میشود که هیچ نوع کیفیات حسنه برجسته وبالاتر از علم ودانش وجود ندارد . اهمیت تعلیم وتربیه در دین مقدس اسلام بحدی است که اولین کلمات وحی سماوی (اقرا باسم ربک الذی خلق) میباشد بهین اساس موضوع پرورش روحی و تربیت فکری اسلامی، اقتصاد، سیاست، عبادات، اخلاقیات، وحقوق بشری درلابلای تعلیم وتربیه قرآنی موضوعاتیست که در راس همه مسائل قرار میگیرد .

ما ربروان راه وحدانیت در دشوار ترین شرایط هجرت زمینه و امکانات آموزش اسلامی را بلطف خداوند (ج) طوری مساعدخواهیم ساخت که در راه حصول رضای رب الارباب هیچ نوع قدرتی درمقابل تصمیم واراده مقدس وخلل ناپذیر و فولادین ما مسد شده نخواهد توانست . تمام اعمال وحشیانه و غیرانسانی کمونیزم بی هدف ازقبیل قتل عام، زنده به گورکردن چور وچپاول به آتش کشیدن مزارع وخانه ها تخریب وانهدام مساجد شریف مدارس واماکن مقدسه استعمال گازات سمی و پروپاگند های شباروزی در مملکت عزیزما افغانستان فقط و فقط علل تأخیر در تعمیل تصمیم گیریهای ماست وبس .

ملت مسلمان افغانستان که متمسکین حبل المتین و متعهدین کلام ربانیست دریای خشم ازجارشان .